14

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
1447/2026

Tanıtım Şeması

Ayet

"Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden dininizi alay ve eğlence konusu edinenleri ve kâfirleri dost edinmeyin. Eğer müminseniz Allah'tan korkun."

(Mâide suresi, 57. ayet.)

Hadis

"Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz ancak kalplerinize ve amellerinize bakar."

(Müslim, Birr, 34.)

Ramazan Sözlüğü

Fitre (Fıtır Sadakası):
Ramazan ayında verilen bir sadakadır. Yüce Allah'a kul olmanın, ramazan ayına ermenin, oruç ibadetini yerine getirmenin bir şükrü olarak dinen zengin sayılan Müslümanların fitre vermesi gerekir. Çocukların fitreleri velileri tarafından verilir. Fitre ramazanın sonuna kadar verilebilir.
Fitre miktarının en alt sınırı, bir günlük iki öğün yiyeceğin parası hesaplanarak belirlenir.

Mukabele
14. Cüz

Dua

"Allah'ım! Beni güzellikler işleyip müjdesine ulaşanlardan, kötülük işlediklerinde de bağışlanma dileyenlerden eyle."

(İbni Mâce, Edeb, 57.)

Mani

Cennetler hep donanır
En güzel renge boyanır
Allah'tan rahmet isteyen
Sahur vaktinde uyanır.

Şehirler ve Mekânlar

Divriği Ulu Cami

Sivas'ın Divriği ilçesinde Mengücüklü Emiri Hüsameddin Ahmed Şah ve eşi Turan Melek Hatun tarafından 1229 yılında yaptırılmıştır. Darüşşifa ve türbeyle birlikte külliye hâlinde kesme taştan inşa edilmiştir. Caminin kıble yönünde darüşşifa, darüşşifa içinde de camiye bitişik konumda türbe yer almaktadır. Yapı üç eyvanlı, revaklı avlulu olup batı ve güney yönünde iki kat hâlinde düzenlenen bir plana sahiptir. Caminin taç kapısı üzerindeki birbirinden güzel ve eşsiz taş bezemeleri görülmeye değerdir.

Esma-i Hüsna

EL-VELİ

"İman edenlerin dostu ve yardımcısı olan."
Müslüman'a hayatta
En güzel dost kim midir?
Kim mi koşar yardıma?
Yoksa el-Veli midir?

Mustafa YILMAZ

Hediyeleşme Adabı

- Hediyeye hediye ile karşılık vermeliyiz.
- Hediye aldığımızda memnuniyetimizi ifade etmeliyiz.
- Hediyeyi, veren kişinin yanında açmalı ve ona teşekkür etmeliyiz.
- Hediye verirken bundan karşılık bekleyen bir tavır içinde bulunmamalıyız.

Sahabe Hayatları

Hz. Zübeyr b. Avvâm

Zübeyr b. Avvâm, 595 yılında Mekke'de doğdu. Hz. Zübeyr'in annesi Safiyye, Hz. Peygamber'in halasıdır. Hz. Zübeyr, çocukluğunun büyük bir kısmını Resulullah'ın çocuklarıyla birlikte geçirdi. O, Hz. Peygamber'e ilk iman edenlerdendir.

Hz. Zübeyr, Habeşistan'a ilk hicret edenler arasında yer aldı. Medine'ye hicretten kısa bir süre önce Mekke'ye dönen Zübeyr, ticaretle uğraştı. Daha sonra bütün mal varlığını Mekke'de bırakarak Medine'ye hicret etti. Hz. Zübeyr, Medine'de de Hz. Peygamber'in yakın çevresinde yaşadı, onunla birlikte bütün savaşlara katıldı. Veda Haccı'nda da bulundu.

Hz. Ömer Dönemi'nde idari konularda halifenin istişare ettiği kişilerden oldu. Hz. Zübeyr, İskenderiye şehrinin fethedilmesinde önemli roller üstlendi.

Vahiy kâtipliği yapan ve Hz. Peygamber'den otuz sekiz hadis nakleden Zübeyr b. Avvâm, Cemel Savaşı sonrasında 656 yılında şehit edilmiştir.

Bir Nasihat

Her yaptığının bir karşılığı olacağını unutma. Dünyada salih amel biriktirmeye gayret et.

Günün Sorusu

Banyo yapmak orucu bozar mı?

Su yutulmadığı sürece banyo yapmak orucu bozmaz.

Bilmece

Kalpten dile yol olur
Üçü beşi bol olur

Zıkır

Sure

Hûd Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 123 ayettir. Adını, 50-60. ayetlerde kıssası anlatılan Hz. Hûd'dan alır. Bu ayetlerde Âd kavmine gönderilmiş bir peygamber olan Hz. Hûd'un hayatı ve putperest kavmine karşı verdiği mücadele anlatılır. Hz. Peygamber'in, Hûd suresinde geçen "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol." mealindeki 112. ayetten çok etkilendiği hatta bu ayet sebebiyle saçlarının ağardığı rivayet edilmiştir. Nitekim Hz. Ebu Bekir, "Ey Allah'ın Resulü, saçların ağardı." deyince Resul-i Ekrem, "Beni Hûd, Vâkıa, Mürselât, Nebe' ve Tekvîr sureleri ihtiyarlattı." buyurmuştur. (Tirmizî, Tefsir, 56.) Bu sözler, Resulullah'ın kavminin azaba uğratılacağından duyduğu korkuya Hûd suresinde yer alan sert uyarıların da eklendiğini gösterir.

Hûd suresinde Nûh, Hûd, Sâlih, İbrahim, Lût, Şuayb ve Musa peygamberlerin tevhid mücadelesinden kesitler verilir ve peygamberlerinin mesajını inkâr eden kavimlerin korkunç akıbetleri etkileyici bir üslupla anlatılır. İnsanlar, Yüce Allah'a ve Hz. Peygamber'in bildirdiklerine inanmaya, şirki terk etmeye ve ahirette hesap verileceğinin bilincinde olmaya çağrılır. Ayrıca Hz. Peygamber'e ve müminlere yönelik tavsiyelerde bulunularak onlardan dosdoğru olmaları, namaz kılmaları ve sabretmeleri istenir.

Şiir

Sultan

Seçkin
Bir kimse değilim
İsmimin baş harfleri acz tutuyor
Bağışlamanı dilerim

Sana zorsa bırak yanayım
Kolaysa esirgeme

Hayat bir boş rüyaymış
Geçen ibadetler özürlü
Eski günahlar dipdiri
Seçkin bir kimse değilim
İsmimin baş harflerinde kimliğim
Bağışlanmamı dilerim

Sana zorsa bırak yanayım
Kolaysa esirgeme

Hayat boş geçti
Geri kalan korkulu
Her adımım dolu olsa
İşe yaramaz katında
Biliyorum
Bağışlanmamı diliyorum.

Cahit Zarifoğlu

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan biraz uzlet, biraz inziva, biraz kenara çekilme mevsimidir. İlim, düşünce, keşif, icat... Aklın açılması, dikkat ve ilginin ziyadeleşmesi için yalnız kalmak lazım. İlim, sanat ve düşünce yalnızlıktan beslenir.

Bilal Kemikli

(Ramazan Güzellemeleri, Sufi Kitap Yayınları, İstanbul, 2021, s. 41.)

Metin

Karpuz... hayatımın en büyük hediyesi... Ramazandı. Oruçluydum. Tanıdığım bir tüccar iftar yemeğimi her gün evinden, hususî otomobiliyle gönderirdi. Ben de hapishane kapısının yanındaki ilk tel örgüde yemeğimi beklerdim. Herkesin deliğine çekildiği o saatlerde bana izin verirlerdi. Yine böyle beklerken bir gün ihtiyar bir adam tel örgüye sokuldu. Üstü başı dökülen bir ihtiyar... Beni asla tanımadan: "Oğlum, içeride bir Necip Fazıl varmış!.. Şu karpuzu ona hediye getirdim, Allah rızası için götürüp verir misin?" dedi. Gözlerim, hücum eden yaşlardan yangın içinde: "Ver baba, hemen götüreyim!" dedim ve aldım. İşte, hasbî, her türlü nefs oyunundan uzak, Allah için verilen hediye... Bu meçhul Müslüman'dan tüten edayı ömrümce unutamam. Keşke o karpuzu kesmeseydim, hep ona bakıp düşünseydim, İslâm ahlâkını fikretseydim, ağlasaydım, ağlasaydım...

Necip Fazıl Kısakürek
(Cinnet Mustatili, Büyük Doğu Yayınları, 13. baskı, İstanbul, 2003, s. 69.)

Dünyada Ramazan

Afganistan

Afganistan'da bir gelenek olarak ramazan ayının ilk günü resmî tatildir. Ramazan, tatlı bir telaş ile karşılanır. Ramazan ayında Afganistan'da hayat sahurla başlar. Sadece bu mübarek ayda okullar, resmî kurumlar ve iş yerleri erkenden açılır. Öğleden sonra ise insanlar evlerine çekilerek dinlenir ve ibadet ederler. Akşamın yaklaşmasıyla iftar sofraları kurulur ve sokaklar tekrar canlanır.